

bonis filij pupilli. Nec obstat, quod succederent in illis ex dispositione patris; quia pater non disponit, nec testatur nomine proprio, sed nomine huius: & ita potius succedit spurio ille fratri pupillo. Hanc tenet Acoſta cap. si pater, de testam. 2. p. §. bona omnia, à num. 7. vsque ad 13.

4 Et notat Acoſta n. 1. quod si pater meliorasset filium impuberem in tertio bonorum, & substituit spurium pupillariter, posset spurius succedere in illo tertio, licet ille impubes habeat alios fratres legitimos; quia licet pater habeat facultatem meliorandi unum ex filiis, vel nepotibus in tertio: at omnia bona patris, etiam tertium, deducto quinto, sunt legitima filiorum. d. 9. tit. 5. lib. 3. fori l. 17. 1. 8. 19. 20. Tauri.

5 Tandem respondet Acoſta num. 7. ad l. si is, qui ex bonis, quod eo tempore verum continebat, eo quod tunc legitima liberorum non numerabatur inter proprias filiorum facultates, & ideo poterant filij grauati in legitima: at cum hodie numerentur inter proprias filij facultates, secus sententiam est.

6 Sic conclusio: Prior sententia est communior, & probabilior: at hæc posterior est satis probabilis, & tunc amplecti potest.

DV BIVM XXVI.

An si pater precipiat in testamento bona sua distribuere inter pauperes, vel conuictos, possit exequutor testamentarius eligere filium spurium testatoris pauperem, ac illi conferre aliquid de illis bonis paternis ultra alimenta.

1 Sic conclusio. Talis exequutor non potest aliquid de illis bonis ultra alimenta, ad quæ nebar pater, conferre illi spurio filio testatoris. Ratio, quia cum exequutor non sit dominus illorum bonorum, sed pater, & exequutori tantum committatur illorum distributio, non censetur conferre exequutor, sed pater: vt expresse habetur l. vnum ex familia, §. si de falcidia, ff. de legat. 2. ar spurius est incapax recipiendi aliquid à patre ultra alimenta. Conclusio est certissima: eam tenet Peralta d. l. vnum ex familia, n. 28. Padilla ibi, §. si de falcidia, n. 2. Capola casuela 38. Acoſta cap. si pater, de testam. 2. p. §. bona omnia, num. 12. Paulus de Castro, Iason, Alexand. l. si is, qui ex bonis, ff. de vulg. & pupil. Bartol. fin. non. 7. ff. de his, quibus vt indig. Bald. lab eos, C. de fidei. Bertachinus, Ioan. Gualdenis, Corneus, Vermondus, quos refert, & sequitur Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 7. glossa 5. num. 2. Plaza epitome delict. lib. 1. cap. 41. num. 17. Rojas epitome success. cap. 20. non. 77. Xuarez l. 1. tit. 6. de las herencias, qui incipit, todo bono, lib. 3. fori, num. 21. Gabr. Paleotus lib. de nobis & spuris, cap. 44. num. 2. Gregorius Lopez l. 1. 3. versen poridad, tit. 7. part. 6. Couar. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 5. num. 3. Benedictus cap. Raynuius de testam. verbo, & uxorem nomine Adelastam, decis. 5. num. 122. 127. Boerius decis. 127. num. 14. 5. Duenas alios referens regula 366. ampliat. 6. Palacios Rubios l. 9. Taur. man. 16. & cap. per vestras, de donat. notab. 3. §. 24. num. 1. Mantica de coniecl. ultim. volum. lib. 8. tit. 5. n. 1. 2. 3. & est communis sententia.

DV BIVM XXVII.

An exequutor testamentarius, cui commissum est aliqua bona inter pauperes distribuere, possit ex eis aliqua conferre filio suo spurio pauperi.

1 Sic conclusio. Talis exequutor potest conferre illi bonis filio suo spurio. Probatur, quia licet pater ex suis bonis nil largiri possit filio suo spurio, at ex bonis testatoris potest; quia non censetur ipse dare, sed is, qui cum fecit exequutorem, l. vnum ex familia, §. si de falcidia, ff. de legat. 2. vbi Padilla hanc tenet, n. 3. & Peralta ibi num. 27. Iason, Alexand. Paulus de Castro l. si is, qui ex bonis, ff. de vulg. Acoſta cap. si pater, de testam. 2. p. §. bona omnia, num. 12. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 7. glossa 5. num. 5. Syluest. verbo filij, q. 4. ditio 2. Rosell. ibi non. 8. Ioannes Barahona in addit. ad Palacios Rubios cap. per vestras, notab. 3. §. 24. litera B. Mantica de coniecl. ultim. volum. lib. 8. titul. 5. num. 12.

Hinc inferitur obligatum ad restituendum pauperibus aliqua bona incerta iniuste acquisita, vel etiam inuenta, iuxta probabilem opinionem posse dare filio suo spurio pauperi, quia non dat de bonis suis, nec nomine suo, sed nomine domini incerti.

DV BIVM XXVIII.

An possit pater filium spurium heredem instituire sub conditione, si à Principe fuerit legitimatus, & quem effectum habeat talis institutio.

1 Et videtur non posse sic institui; quia in heredum institutionibus conditionalibus, oportet heredem capacem esse tempore testamenti, mortis, & aditionis hereditatis; vt habetur l. si alienum, §. in extraneis, ff. de hered. instit. l. in tempus, ff. de hered. instit. l. si cur, & ibi glossa in principio, ff. quib. mod. usufruct. amit. Nec obstat dicta l. si alienum, quia loquitur in conditione extrinseca: secus in conditione intrinseca, & que à iure intelligitur, qualis est hæc, cum erit capax hæres. Hanc tenent Bald. Arelin. & Alexand. l. Gallus, §. institutus, ff. de liber. & posthum. Iason, Lancelotus, Decius, Gualdenis, Cotta, quos refert, & sequitur Couar. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 5. num. 12. Duenas, plures referens reg. 366. limit. 1. Anton. Gomez l. 9. Taur. man. 18. Palacios Rubios rubr. de donat. §. 29. num. 4. Montalbus lib. 3. fori, tit. 5. lib. 10. versen adulterio, Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 6. gloss. 8. num. 19. Perez l. 2. tit. 3. lib. 1. ordinam. fol. 100. Acoſta l. Gallus, §. & quid si tantum, 2. part. num. 172. ff. de liber. & posthum. & lib. 1. fidei. cap. 8. num. 14. Molina lib. 2. de primogenit. cap. 7. num. 40. 41. Gabriel, & Paleotus lib. de nobis, & spuris, cap. 45. n. 2. 3. Anton. Gabriel 2. tomo commun. opin. lib. 17. fol. 313. pag. 2. Iulius Clarus lib. 3. recept. sentent. §. restamentum,

Lib. IV. Cap. III. Dub XXIX. &c. 101

memum, q. 31. Menchaca lib. 5. controu. illustr. c. 102. num. 19. Gregor. Lopez l. 19. tit. 3. part. 6. vers. heredar, contra Baldum l. eam, quam, C. de fideicommiss. contrarium sententem.

DV BIVM XXIX.

An spurius institutus à patre sub conditione, si à Principe legitimeretur, possit interim, pendente conditione, bona paterna, in quibus est institutus, petere, & ea non vt dominus, sed vt curator administrare.

1 D Vplex est sententia. Prima dicit non posse petere, nec administrare. Ratio, quia esset fraudem facere Regi, quæ reddit spurium bonorum paternorum incapax. Sic Anton. Gomez l. 9. Taur. man. 19. alios referens. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 6. gloss. 8. n. 20. Gregor. Lopez l. 9. vers. heredar, tit. 3. part. 6. Imola l. in tempus, ff. de hered. instit.

2 Secunda dicit posse interim petere, & ea administrare; vt curatorem: quod si postea non obtineat legitimatorem, tenebitur reddere rationem vero, & legitimo hæredi. Et probatur ex l. si quis instituitur hæres in diem, ff. de hered. instit. Hanc tenet Baldus, & Angel. ibi. Couar. 4. decret. 2. part. cap. 8. §. 5. num. 12. Palacios Rubios rubr. de donat. §. 29. num. 4. Duenas regula 366. limit. 1. Montalbus lib. 3. fori, tit. 5. l. 10. versen adulterio. Gabr. Paleotus lib. de nobis, & spuris, cap. 45. n. 2. 3. Iulius Clarus lib. 3. recept. sentent. §. restamentum, q. 31. Anton. Gabr. 2. tomo commun. opin. lib. 17. fol. 313. pag. 2. & hæc sententia est probabilior.

DV BIVM XXX.

An ex consensu filiorum legitimorum possit pater aliquid ultra alimenta relinquere filijs spuris.

1 Sic prima conclusio. Pater potest legare quicquid voluerit filiis naturalibus ex consensu legitimorum. Probatur, quia in fauorem legitimorum inductum est, quod pater nequeat ultra quantum relinquere filiis naturalibus: quod inde constat; quia non extantibus filiis legitimis, potest naturalibus omnia bona relinquere. Sic Couar. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 5. num. 11. Aimon consil. 200. num. 5. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 9. gloss. 1. n. 7.

2 Nota hunc consensum filiorum legitimorum non fat esse tantum, sed necessario futurum esse expresse, vt notat Aimon, Matienzo, Couar. ibidem. Immo hic consensus præstandus est naturalibus liberis præsentibus. Aimon, & Couar. ibi.

3 Secunda conclusio. Pater non potest filiis spuris aliquid ultra quantum relinquere, licet legitimis consensum præstant in vita patris. Ratio, quia prohibitio relinquiendi aliquid spuris, non est in fauorem legitimorum. Quod inde constat, quia pater carens filiis legitimis, nequit spuris ultra quantum relinquere: sed hæc prohibitio facta est in odium delicti paterni. Sic Matienzo ibi, Tello alios referens l. 10. Taur. num. 8.

4 Vltima conclusio. Si consensus fuit præstitus à filiis legitimis post obitum patris, consensus iste operabitur, vt spuris consequatur illud à patre relictum. Ratio, quia post obitum patris effecta

sunt ea bona filiorum legitimorum: et ergo possunt ea dare fratibus spuris; quia non capiunt spurij ea à patre, sed à fratribus tanquam veris dominis: & non sunt prohibiti spurij succedere fratribus. Sic Tello, Matienzo ibi.

Nota conclusionem esse limitandam, nisi hi spurij sint filij Clericorum; quia hi non possunt succedere conlangueis paternis, l. 6. tit. 8. lib. 5. noua recapit. & sic licet legitimi consentiant post patris obitum, & in casibus hic non erit sufficiens; vt filij Clericorum possunt aliquid capere ultra alimenta. Sic Matienzo ibi.

DV BIVM XXXI.

An pater possit relinquere quantum spuris ad alimenta, quando spurij aliunde habent alimenta, vel artificium norunt ex quo sine dedecore possunt victum querere.

1 D Vplex est sententia. Prima ait, quod quamuis spurius sit ditissimus, potest ei pater legare, vel donare quantum bonorum ad alimenta. Probatur, quia lex l. 10. Taur. quæ hodie est l. 8. tit. 8. lib. 5. noua recapit. videtur absolute permittere patri dare quantum spurio ad alimenta. Item, quia mater potest dare quantum filio nato ex concubitu damnato, licet sit ditissimus sit, vt fatentur omnes; & supra dixi; sed non minus est incapax ille recipiendi aliquid à matre, iuxta l. 9. Tauri, quam hic à patre; ergo. Hanc tenent Couar. 4. decret. 2. part. cap. 8. §. 6. num. 10. Gregor. Lopez l. 10. tit. 8. vers. heredar, part. 6. & pro hac sententia refertur à Couar. Aimon consil. 199. Sed minus bene (vt pulchre notat Tello ibi infra) quia Aimon, vt est videre ibi num. 10. tantum docet spurio, qui nullas habet facultates, licet possit ex artificio viuere, posse patrem relinquere alimenta, quia reputatur si filius inops; & in filio spurio, qui est diues, aperte tenet n. 11. contrarium.

Secunda sententia docet non esse capacem spurium recipiendi à patre, nec per viam donationis, nec testamenti, tale quantum, quando habet aliunde alimenta, vel officium personæ condignum, ex quo sine dedecore possit victum querere. Probatur, nam l. 10. Tauri non voluntarie patri permittit dispositionem quinti respectu superiorum: sed quando tenetur ipsos alere, sed spurium aliunde habentem alimenta, vel officium personæ condignum, ex quo possit victum querere, non tenetur pater alere, secundum omnes: ergo non potest tali spurio relinquere quantum. Item, quia pater omnino prohibetur spurio aliquid relinquere, at ius canonicum, cap. cum habere, de eo qui dicit in matrem, considerans esse de iure naturali alimenta præstati à patre, ne filius fame periret, correxit ius ciuile, præcipiens, vt alimenta det pater spurio; sed in hoc casu non est ius obligans patrem ad alimenta, & cessat ratio, quia filius non peribit fame, cum aliunde habeat alimenta: ergo in hoc casu standum est dispositioni iuris ciuilis, vt nihil possit à patre recipere talis spurius. Hanc tenent Tello l. 10. Taur. num. 6. & 7. Rojas epitome success. cap. 22. num. 3. Molina lib. 2. de primog. cap. 1. §. n. 54. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 8. gloss. 1. num. 13. 14. Decius consil. 576, num. 2. 3. Bapista, l. si qua illustri, C. ad S. C. Orphic. n. 93. Calcanus, & Iacobus de Puteo relati per Tello. Pro eadem sententia

funt allegandi dub. sequenti, dicentes non posse dare integrum quintum patrem spurio, quando quintum excedit alimentorum necessitatem. Idem Gutier. lib. 2. praet. q. 110. & hac sententia est multo probabilior.

Argumentum in contrarium facile responderetur dispare esse rationem, quia patri absolute permittitur l. 9. Taur. dare quintum filio nato ex coitu damnato, & ita potest ei dare, licet sit ditiſſimus; at patri non permittitur absolute dare filio spurio, sed quando tenetur ad alimenta: quare cum ad hoc non tenetur, quando spurio est dices, non potest tunc dare.

DVBIVM XXXII.

An quando spurio pauper est non habens aliunde alimenta, possit ei pater integrum relinquere quintum, si illud excedat alimentorum necessitatem, habita consideratione persone, & qualitatis spurij.

Vplex est sententia. Prima docet posse illi integrum quintum relinquere. Ratio, quia l. 10. Taur. permittit patri, vt ratione alimentorum relinquat spurio quintum. Sic Couar. 4. decret. 2. part. cap. 8. §. 6. num. 8. Baëza de non meliorandis filiabus. cap. 8. num. 31. & pro hac sententia est Palacios Rubios cap. per vestras, de donat. inter vir. & vxor. notab. 3. §. 24. sine; & Spino speculo testam. gloss. 16. tit. de spurio, num. 103.

Secunda sententia docet non posse tunc integrum quintum relinquere, sed quod ad alimenta sufficit. Probatum primò rationibus, quibus probata est sententia secunda in dubio præcedendi. Item, quia spurio cuiuscumque partis bonorum patris est incapax, & sola alimenta miserationis causa indulget eis lex, & sic certis finibus circumscriptis capacitate recipiendi, & dandi: ergo extra hos limites effectus non producitur, l. age cum Gemiano, C. de transact. Hanc docent Tello l. 10. Taur. num. 9. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 8. gloss. 1. num. 12. 13. 14. Palacios Rubios rubr. de donat. §. 50. num. 27. Baldus l. eam, quam, C. de fideicommissis. 4. 1. Socinus volum. 4. conf. 2. mon. 5. Baptista l. si qua illustri, C. ad S. C. Orpib. num. 93. Gabr. Paleotus lib. de nohis, & spurio, cap. 45. num. 8. Capicius decis. Neapolis 181. mon. 1. Cassianus in consuetud. Burgundis, tit. de success. rub. 8. §. 3. mon. 11. Idem Gutier. lib. 2. praet. q. 110. & hac sententia est multo probabilior.

DVBIVM XXXIII.

An si quintum non sufficiat ad alimenta, possit pater filio spurio plusquam quintum relinquere.

Supponendum est dupliciter posse contingere quintum esse sufficiens ad alimenta, vel ad alimenta secundum necessitatem nature, vel ad alimenta secundum decentiam status. Hoc supposito, variae sunt sententiae.

Prima docet nullo pacto posse patrem relinquere spurio ad alimenta plusquam quintum, licet illud sufficiens non sit. Probatum ex l. 10. Taur. ubi sic dicitur: Quando ei padre esia obligado a dar alimentos al spurio, por virtud de la tal obligacion no

le pueda dar mas que el quinto. Sic docent Tello eadem l. 10. Taur. num. 3. & 4. Rojas epitome success. c. 2. 1. num. 17. cum sequentibus.

Secunda sententia docet, quòd quando quintum non est sufficiens ad alimenta, potest pater spurio plusquam quintum relinquere. Ratio, quia dare sufficientia alimenta filiis, est de iure nature, quod non potest lege humana tolli. Sic tenent Couar. 4. decret. 2. part. cap. 8. §. 6. num. 8. Perez. l. 2. tit. 3. lib. 1. ordinam. vers. versatur etiam. Gregor. Lopez part. 6. tit. 13. l. 10. vers. heredar, & l. 8. vers. mensiter. Spino speculo testam. gloss. 15. tit. de filiis legit. num. 122.

Nota quòd Gregor. Lopez dista l. 10. loquitur, non extantibus descendentibus legitimis: & dista l. 8. dicit quòd extantibus legitimis descendentibus, non est capax spurio recipiendi quoad proprietatem ultra quintum: at poterit petere ab hereditibus patris, vt eum alant in illa parte, in qua quintum non est sufficiens.

Tertia sententia dicit, quòd aut alimenta petuntur secundum qualitatem personarum vltra necessitatem viuendi: & tunc siue pater habeat descendentes legitimis, siue non, non tenetur relinquere naturalibus filiis aliquid vltra quintum, nec spurio, etiam si velit, potest, licet quintum non fat sit ad statum, si fat sit ad naturam: & si habet legitimis, nequit filiis naturalibus vltra dictum quintum relinquere. Ratio, quia l. 10. Taur. seruanda est; tantum enim ex lege nature tenetur pater ad vitæ necessaria, quia dignitas personarum à iure naturali inuenta non est. Si verò petantur alimenta ad vitam necessaria, nec ad id fat sit quintum, aut pater habet alios descendentes legitimis, & tunc nequit vltra quintum relinquere, licet illud fat non sit, quia licet illa alimenta sint de iure nature, at ex eodem iure procedit legitima, & potius ius ciuile ex causa, scilicet vt maior sit legitimorum legitima, taxare illa alimenta: si verò non habeat descendentes legitimis, tenetur ea alimenta, etiam si quintum excedat, quibuscumque filiis etiam spurio pater relinquere; quia sunt de iure nature, & non prohibentur aliqua lege. Sic tenet Molina lib. 1. de primog. cap. 15. non. 53. & Gutier. lib. 2. praet. q. 109.

Quarta sententia docet, quando alimenta sufficienti ad naturam, sunt autem ad statum necessaria ampliora, quam quintum, non posse patrem dare spurio vltra quintum, quando verò sunt necessaria ad naturam, posse dare vltra quintum, licet filiorum legitimorum legitima minuatur; quia hæc alimenta petit spurio, ac creditor debitum, at debita minuunt legitima. Sic Baëza lib. de non melior. filiabus. causa dotis, l. cap. 8. num. 28. 29. & 30. Sit tamen pro resolutione

Prima conclusio. Vbi pater non habet descendentes legitimis, potest vltra quintum relinquere filio spurio, quando quintum non fat est ad alimenta. Probatum, quia pater tenetur alere spurium (vt dicam dub. sequenti) non tantum iuxta indigentiam nature, sed etiam iuxta indigentiam status, & non extantibus descendentibus legitimis, nulla est lex, que prohibeat patri relinquere vltra quintum, quando ea tota summa ad huiusmodi alimentum est necessaria: nam l. 10. Taur. que magis verget, loquitur, quando extant descendentes legitimis, vt elare constat ex illis verbis: Mas de la quinta parte, de la qual podia disponer por su anima. Ecce lex

hæc clare loquitur, vbi super sunt descendentes legitimi; quia ipsi non extantibus, potest pater non tantum quintum, sed etiam totam substantiam pro anima expendere. Hanc tenet Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 8. glossa 1. a num. 7. vsque ad 12. Gregor. Lopez part. 6. tit. 13. l. 10. vers. heredar, vbi hæc verba dicit, non extantibus legitimis potest pater vltra quintum spurio relinquere, si quintum non fat sit, attenda qualitate, & dignitate spurij. Eandem tenet Perez supra citatus, qui indistincte tenet posse patrem relinquere spurio vltra quintum, quando illud non fat est ad alimenta: & loquitur ibi de filio Clerici, qui regulariter nec habet, nec habere potest filios legitimis: & sic non est contra nos, sed loquitur, non extantibus filiis legitimis.

Secunda conclusio. Licet extant filij legitimi, si quintum non fat sit ad alimenta secundum necessitatem nature, potest pater relinquere spurio vltra quintum. Probatum, quia hæc alimenta sunt de iure nature, & ea petit filius, ac creditor debitum, at debita minuunt legitima. Nec l. 10. Taur. est contra hoc: intelligenda enim est quando alimenta excedentia quintum sunt tantum necessaria ad statum, nec ea lex sit iuri naturali aduersa. Sic contra primam, & tertiam sententiam tenent Matienzo, Baëza vbi supra; & colligitur ex Couar. vbi supra. Immo, vt ait Matienzo, compelli potest pater in hoc casu, & eius hæredes, modo filij legitimis alimenta non desint.

Tertia conclusio. Si pater habeat descendentes legitimis, & quintum fat sit ad alimenta secundum naturam, non tamen ad alimenta secundum statum, non potest pater vltra quintum aliquid spurio relinquere. Probatum, quia talia alimenta non sunt de iure nature, & pater expressè est prohibitus, non defraudet descendentes legitimis, nisi in quinto. Sic tenent Molina, Baëza, Tello, Rojas vbi supra, & colligitur expressè ex Matienzo, & Gregor. Lopez dista l. 10. vers. heredar; nec Perez, vt dixi, tenet oppositum, quia loquitur de filio Clerici, qui non habet descendentes legitimis. Nec etiam Couar. est contra hanc sententiam, quia aperte loquitur quando alimenta petuntur secundum nature indigentiam, quod nos falli sumus.

DVBIVM XXXIV.

An alimenta sint danda spurio secundum nature necessitatem, vel etiam secundum status decentiam.

Vplex est sententia. Prima docet hæc alimenta, quæ miserationis causa præstantur, iuxta necessitatem factus non attenda personarum dignitate, esse censenda. Sic Bald. l. si maritus, ff. solutio matrim. Cassianus conf. 39. num. 55. Palacios Rubios cap. per vestras, de donat. notab. 3. §. 24. num. 3. & rubr. de donat. §. 65. num. 52. Baëza de non melior. filiabus. cap. 8. num. 30.

Secunda sententia docet hæc alimenta præstanda esse secundum status dignitatem; vt colligitur ex l. sed & si quid, §. sufficientior, ff. de usufruct. & iniquam, ac rationi dilonum esset filio Ducis solum præstari a patre panem, & olera, quæ ad nature solius sustentationem sufficient. Hanc te-

nent glossa l. nepos Proculo, ff. de verb. signific. l. 1. §. in. Instir. de act. & Sætem Serniana, num. 64. eod. tit. Alexand. dista l. fimaritius, Immola l. Nescimus, §. finalis, ff. de verb. iudic. Arretin. consil. 17. Couar. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 6. mon. 7. Perez lib. 8. ordinam. tit. 1. §. 2. fol. 307. Molina lib. 2. de primog. cap. 15. num. 55. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 8. gloss. 1. num. 1. & 10. Tello l. 10. Taur. num. 2. Gomez Arias l. 7. Taur. num. 16. 17. Anton. Gomez l. 9. Taur. num. 41. Sic

Prima conclusio. Multo probabilior est teneri patrem exhibere alimenta spurio secundum status dignitatem, vt docet secunda sententia. Patet ex rationibus, & Doctoribus illis.

Secunda conclusio. In his alimentis præstandis non tantum habenda est consideratio ad personam spurij, sed ad omnes personas, quas filius alimentandus tenetur alere. Sic Tello ibi n. 10. Matienzo ibidem n. 116.

Hinc inferitur esse considerandam personam vxoris, licet patre reluctantem filius eam accepit, l. si quis à liberis, §. non tantum, ff. de liber. agros. Sic Crotus, quem referunt, & sequuntur Tello ibidem, num. 10. Matienzo eod. num. 15. 16. Philippus Portius consil. 146. mon. 2. & 3. Couar. eodem §. 6. mon. 4. 5. qui tamen limitat, modo vxorem honestam duxerit.

Secundò inferitur, in hac alimentorum assignatione habendam esse etiam considerationem ad liberos spurij. Crotus, Matienzo, Philippus Portius ibidem.

Vltimò inferitur habendam etiam esse considerationem in hac alimentorum assignatione ad ancillas, & seruos spurij, quibus iuxta suum statum indiget; hæc enim omnia pertinent ad statum spurij, l. habitatio, ff. de veni. in possess. mitti. Sic Gutier. quem refert, ac sequitur Matienzo ibidem. Vide Surdum, de aliment. tit. 7. §. 6. num. 22. & 24. vbi docet ad videndum, an possit filius se alere ex suis bonis, in spiciendos esse redditus, non proprietatem; & num. 2. addit si filius potest viuere ex propriis operibus, non potest petere alimenta: & num. 12. limitat, nisi sibi esset indecorum illam artem exercere; & num. 16. nisi ars non fat esset ad alimenta.

DVBIVM XXXV.

An hæc alimenta filiis spurio relicta pertineant ad eorum hæredes, vel tantum spurij in vita sint usufructuarij, & ipsi mortuis redeat ad patres, & eorum hæredes.

Hoc dubium stando in iure communi non vltiquequæ definitum erat. Nam Xarez l. 1. tit. 6. de las herencias, qui incipit, todo home lib. 3. fori, à num. 24. late probat dicens idem obtinuisse in quadam lite in Prætorio Granatensis, hæc alimenta pertinere ad spurios, quoad vltimofrutum, & proprietatem, & sic ipsi mortuis pertinere ad eorum hæredes, & non redire ad parentes, nisi pater, quando reliquit alimenta, contrarium disposuisset. Sit tamen

Prima conclusio. Communis opinio, & probabilior erat, quòd stando in iure communi alimenta spurij relicta solum pertinebant ad ipsos quoad vltimofrutum, durante eorum vitæ quæ finita redibunt ad parentes. Ratio, quia stando in iure

communi pater solum debebat filiis spuriiis alimenta : at alimenta morte finiuntur, *l. cum hi, §. si uni, ff. de tranfac. l. dominus, §. fin. ff. de usufruct. Sic Bald. l. eam, quum, num. 4. l. c. de fideicom. Couarr. 4. decret. 2. part. cap. 8. §. 6. num. 1. 5. Tello l. 1. o. Taur. num. 16. & ibi Anton. Gomez num. 42. Castillo l. 9. Taur. verbo, como quisieren; & l. 1. o. num. 39. Palacios Rubios l. 9. Taur. num. 21. & §. 6. & cap. per vestras, de donat. notab. 3. §. 1. 4. num. 4. Baptista l. si qua illustri, C. ad S. C. Orph. Bart. & Decius, quos refert, & sequitur Duchas regula 396. 397. ampliat. 3.*

3 Secunda conclusio. De iure huius Regni Hispaniarum alimenta spurio relicta pertinent eo mortuo ad eius heredes : & sic spurij, dum viuunt, sunt quoad vsum fructum, & proprietatem. Sic definitur expresse l. 1. o. Taur. & docent Couarr. Duchas, Castillo, Palacios Rubios, Tello, Anton. Gomez vbi supra, & Baeza de non melior. filiab. cap. 27. num. 7.

4 Hinc inferitur patrem non posse grauamen imponere in quinto, quod relinquit filio illegitimo ad alimenta; quia ex precisa necessitate, & iuris dispositione illud debet, & ideo cum non honoret, nequit grauare, *l. ab eo qui, de fideicom. Sic Molina lib. 2. de primog. cap. 1. num. 32. Tello l. 1. o. Taur. num. 1. 5. & ibi Anton. Gomez num. 43. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 8. gloss. 3. num. 4.*

5 Limitandum tamen est hoc, nisi illud quintum excederet quantitatem alimentorum ad ea necessarium, quia in illo excessu potest grauari illegitimus; cum enim tantum teneatur pater alimenta exhibere, id, quod superest, voluntarie dat, & sic potest grauare. Sic Tello, & Matienzo ibi.

D V B I V M XXXVI.

An possit pater relinquere spurio, vel cuiquamque alij filio illegitimo alimenta solum ad tempus vita talis spurij, & cauere, vt post spurij obitum redeant ad patrem, & eius heredes.

1 Aliqui dicunt non posse id patrem, sed quod non obitante hoc talia alimenta erunt spurij simpliciter, & omnino, & post eius obitum non redibunt ad patrem, sed ad spurij heredes. Probatur primò ex l. 1. o. Taur. vbi cauetur expresse, vt quantitas relicta spurio ad alimenta transmittatur ad eius heredes. Item, quia (vt dixi dub. precedenti) pater non potest grauamen imponere in quantitate relicta filio illegitimo pro alimentis. Sic Anton. Gomez l. 1. o. Taur. num. 43.

2 Alij verò absolute docent posse patrem legare spurio alimenta ad vitam, & cauere, vt post eius obitum succedat in illis is, quem pater elegerit; & explicant l. 1. o. Taur. in quantum precipit, vt in quantitate relicta pro alimentis succedant heredes, quos habuerit filius spurius; explicant (inquam) habere hunc intellectum, nisi pater aliud disponat: & sic fecus erit, quando pater aliud disposuit, quia scilicet precipit, vt habeatur ratio necessitatis alimentorum in vita, & non vltà. Sic Palacios Rubios cap. per vestras, de donat. notab. 3. §. 2. 4. num. 1. o. Sic tamen.

3 Prima conclusio. Si pater legat spurio quid annuum, aut annuos redditus ad alimenta, morte finiuntur ea alimenta, nec transmittuntur ad spurij heredes; & hoc casu filius de tali legato nil

potest disponere. Probatur, pater solum tenetur alere spurium, dum viuunt, sed legans annuum quid datur spurij vita ad alimenta, sufficienter cum alit, dum viuunt; ergo. Sic Tello l. 1. o. Tauri, n. 17. 18. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 8. gloss. 3. num. 3. & 4. & in hoc casu tenet verum sententia Palacios Rubios citata.

Secunda conclusio. Quando pater legat filio suo spurio fructus alicuius prædij, qui fat sunt ad alimenta, finiuntur similitur, nec transmittuntur ad heredes filij spurij. Probatur eademmet ratione, qua probata est conclusio præcedens: & docent Tello, & Matienzo vbi supra; & colligitur expresse ex doctrina Parlad. lib. 1. de reb. quotid. cap. 16. num. 4. Xuarez l. 1. tit. 6. lib. 3. fori, mon. 2. 2. vbi dicunt, quòd potest pater spurie dare dotem; quoad vsum fructum hac lege, vt ipsa mortua reuertatur ad patrem.

Tertia conclusio. Quando quintum legatur, & quod in eo continetur, est necessarium ad alimenta, tunc si pater iubeat, vt illud quintum vendatur, & ex eo ematur aliquid, quod reddat fructus competentes ad alimenta, & quod mortuo finiatur, illud non transmittit spurius ad heredes, nec de eo potest disponere. Probatur eadem ratione. Sic Tello.

Vltima conclusio. Si pater absolute legauit aliqua bona ad spurij alimenta, & illum grauauit, vt post mortem restitueret ea bona alicui, tale grauamen non tenet in parte necessaria ad alimenta; sed de ea potest spurius disponere, & ad heredes eam transmittit: & in hoc casu est vera sententia Antonij Gomez citata; & probatur ex dictis dub. precedenti. Sic Matienzo vbi supra; & dicit hoc vifum esse sentire, licet subobscure; Tello l. 1. o. Taur. n. 1. 5. & 18. vers. sit tertia conclusio.

D V B I V M XXXVII.

An si quintum sit necessarium ad alimenta attendenti qualitate spurij, & pater relinquat aliqua legata pia ex eo adimplenda, quia scilicet debet filios legitimos, sit minuendum dictum quintum ob ea legata.

1 Sit conclusio. Si quintum sufficit pro omnibus, omnia ex eo extrahuntur; si verò non sufficit, debet de eo extrahi impensa funeris; vt patet ex l. 30. Taur. alia verò legata etiam pia non valent, quia ius alimentorum censetur debitum necessarium. Sic Antonius Gomez l. 9. Taur. n. 41.

D V B I V M XXXVIII.

An possit pater aliquid dare in vita, vel in morte filio spurio ultra alimenta propter filij merita.

1 Sit conclusio. Iure optimo potest pater filio spurio aliquid dare vltra alimenta propter beneficia filij Ratio, quia hæc non censetur donatio, sed remuneratio, & inter eos, inter quos prohibita est donatio, vt inter patrem, & filium, inter virum, & vxorem, non censetur prohibita donatio remuneratoria, modò tamen de meritis constet, & donatio sit æqualis meritis. Hanc docent Perez lib. 1. ordinam. tit. 3. l. 2. fol. 102. pag. 2. Tiraq. l. si æquum. C. de reuoc. donat. verb. donatione largitus, num. 22. Bald.

Bald. Ioan. Andr. Gabr. Paleotus, Ruinus, quos refert, & sequitur Rojas epitome successio num. cap. 25. num. 1. 2. 3. 4. 5.

2 Nota tamen, quòd vt dicatur donatio remuneratoria, debent esse talia merita, siue seruitia, ad quæ donatarius alias non tenebatur; quæ enim debentur ex necessitate, vel officio iubente lege, non debent conferri beneficia; quæ exigant præmium, siue remunerationem. v.g. vxor, filius debent viro, patri certas operas, & obsequia, ea si præstita fuerint, non habentur pro meritis. Sic plures textus, & Doctores referens docet Tiraquel. ibidem num. 21. & 106. sed de hoc late dixi lib. 6. de matrim. disp. 6.

D V B I V M XXXIX.

An si pater excedat metas in assignanda dote filie spurie, quia scilicet assignauit illi plus quam quintum, quod sufficiebat ad alimenta, possit peti ille excessus à viro constante matrimonio.

1 Decisio huius questionis pendet ex alia, nempe an si parentes dederunt filio legitimæ inheritance, & inofficiosam dotem, quæ scilicet tangat legitimam aliorum filiorum, talis excessus possit reuocari constante matrimonio. Quòd enim loluto matrimonio possit reuocari, & talis filia, vel eius hæres teneatur excessum illum aliis filiis iniuste grauatis restituere, manifestum est, vt optime docet Antonius Gomez vbi infra, quia non potuit pater legitimam aliorum filiorum minuere.

2 At grauis difficultas est, an constante matrimonio possit peti à viro ille excessus. Et si solum ius commune attendamus, communis erat sententia non posse peti à viro excessum illum constante matrimonio. Quòd probatur primò, quia maritus constante matrimonio non habet dotem ex titulo lucratiuo, sed ex titulo oneroso, scilicet vt matrimonij onera sustineat, l. pro oneribus, & ibi Bart. C. de iure dotium, & fatentur omnes Doctores citandi: at ex causa onerosa potest præiudicium inferri in legitima. Secundo probatur ex l. finali, §. si a sacro, ff. que in fraud. credit. vbi dos data filie in fraudem creditorum non potest matrimonio constante ab ipsis reuocari, sed creditores habent potius ius, quam filij, vt l. Papinianus, §. quarta, ff. de inofficio testam. ergo à fortiori non reuocabunt dotem constante matrimonio filij, licet eis in legitima damnum inferatur. Hanc tenent Bart. Bald. Aretinus, Angel. Campetius, Antonius Negufan. quos refert Matienzo vbi infra; idem docent Segura l. cohæredes, §. cum filie, ff. de vulg. & pupil. num. 1. 30. Bernardus Diaz reg. 21. 5. Mathæus de Afflicis decisi. 86. ad finem, dicens sic fuisse iuratum in Concil. Neapolitano, Olanus in concordia iuris litera D. verbo dos, num. 79. Castillo l. 1. o. Taur. num. 32. Palacios Rubios l. 17. Tauri num. 44. Gratian. reg. 310. num. 6.

3 Sic tamen prima conclusio. Probabilius est stando in iure communi excessum dotis, in quo tangitur legitima aliorum filiorum, posse reuocari, & aucteri à viro constante matrimonio. Probatur primò, quia iure communi cautum est dotem inofficiosam esse reuocandam, nec lex aliqua distinguit inter matrimonium constans, & solutum, l. vni. C. de inoffic. dot. ergo cum lex non distinguat

nec nos distinguere debemus, l. de pretio, ff. de publ. Item quia non est æquum alios fratres ipsolari, & iure suo priuari, ne inquietetur matrimonium. Tandem quia hic non agitur de reuocanda dote, sed de reuocando excessu dotis: licet verò dos habeatur ex contractu oneroso, at excessus dotis habeatur ex contractu lucratiuo. Et per hoc respondetur ad dictum §. si a sacro, quia ibi agebant creditores ad reuocandam dotem, hic verò agitur ad excessum dotis reuocandum. Hanc tenet Salzedo in addit. ad Bernard. Diaz regula 21. 5. Anton. Gomez l. 29. Taur. num. 34. Palacios Rubios dicens sic fuisse iudicatum in Regia Cancellaria Pinciana, cap. per vestras, de donat. notab. 3. §. 22. num. 1. o. Gomez Arias l. 29. Taur. num. 111. Paulus de Castro l. 1. C. de inoffic. dotib. num. vltimo. Baeza de non melior. filiab. cap. 32. n. 3. Matienzo lib. 5. de ordinam. tit. 1. §. gloss. 4. num. 7. & in tract. de donat. factis in contractu matrimonij, num. 59.

Secunda conclusio. Stando in iure huius Regni Hispaniæ res est indubitata dotem inofficiosam posse reuocari, quo ad excessum constante matrimonio. Conclusio hæc expresse est definita l. 29. Tauri, quæ hodie est lex 3. tit. 8. lib. 5. noua recopil. & eam docent omnes auctores.

Tertia conclusio. Pater dum viuunt, potest reuocare excessum illum dotis, at ceteri filij viuente patre non possunt reuocare, sed eo mortuo. Probatur prima pars, quia quando actus est nullus ipso iure, licitum est factum proprium improbare, l. 1. & ibi glossa, C. de liberat. causa, & plures alij, quos refert Baeza vbi supra. Probatur secunda pars, quia ceteri filij ad hanc reuocationem fundantur, ne eorum legitima minuantur: at legitima non debetur viuo patre, l. 1. §. si impuberi, ff. de collat. honor. ergo viuente patre non potest impugnari dos, vel donatio inofficiosa. Hanc tenent Baeza de non melior. filiab. cap. 34. num. 2. 8. 9. Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 3. gloss. 7. num. 4. §. 6. Palacios Rubios cap. per vestras, de donat. notab. 3. §. 22. n. 4. & §. 24. num. 3. & Barahona in addit. ad Palacios Rubios illo §. 24. littera D. vers. à merito. Segura Cohæredes, §. cum filie, ff. de vulg. n. 129. 130. Nec obstat l. 8. tit. 4. part. 5. ibi, Con que fin que en saluo a sus hijos su parte legitima tambien en vida de su padre, como después de su muerte. Quæ verba insinuare videntur filios in vita patris posse reuocare donationem inofficiosam, quia lex illa intelligenda est, & vult patrem nec in vita, nec in morte posse præiudicare filiis in legitima, non tamen probat posse filios viuo patre donationem inofficiosam impugnare.

Nota hoc non tantum tenere verum in hoc casu, sed esse generale in omni donatione inofficiosa, quæ tangit legitimam filiorum, quòd viuo patre eam non possunt filij impugnare. Sic Matienzo eodem num. 4. proximi citato, Baeza dicit. cap. 34. n. 9. Cynus, Bart. & Bald. l. 1. C. de inoffic. donat. Salicetus l. si totas eodem tit. Tiraquel. l. si unquam in principio legis, n. 91. C. de reuoc. donat. & in tract. de donat. factis in contractu matrimonij, num. 12.

4 Hinc inferitur, quòd licet dos immensa reuocetur, non tamen restituendi erunt fructus excessus collecti in vita patris donantis, sed tantummodo qui post mortem patris collecti sunt, nisi pater in vita reuocaret. Sic Matienzo ibi num. 6. At fructus collecti ex excessu dotis post mortem patris restituendi sunt, quia ille contractus quoad excessum fuit

fuit nullus: at possidens rem ex contractu nullo tenetur cum fructibus restituere, vt docent Accursus, Anchar. Dominicus, Alex. Paulus, Iason, Francus, quos referunt, & sequuntur Matienzo *dic. non. 6. & 7.* Baëza de non melior. *filia. cap. 3. non. 7.* Quod duobus modis limitat Matienzo *num. 7.* & Baëza *num. 1. 1. & 2.* primò nisi gener dotem recipiens ignorabat excedere, errans in facto, nesciens quidquam fieri contra legem, tunc enim fructus percepti ex contractu etiam nullo non sunt restituti, vt bene docent Felinius *cap. de quarta. num. 2. 5. de prescrip. Couar. lib. 1. variar. cap. 3. num. 8.* Bald. *l. Celsus. ff. de vsucap. Secundò,* nisi dos immodica in pecunia data fuerit, tunc enim non à die, qua dos fuit data, sed à tempore morte fructus debentur, *l. fructus, & l. videamus. ff. de vsuris. l. cum res. ff. de legat. 1.*

8 His suppositis *uoluntatem* est ad quaestionem initio propositam, an si pater det filiz spuriz dotem excedentem, scilicet plus, quam quintum, quod erat sufficiens ad alimenta, possit excessus ille dotis peti à viro constante matrimonio: nam eo soluto manifestum est, vt dixi, esse restitutum excessum.

Triplex est sententia.

9 Prima dicit excessum illum dotis non posse reuocari constante matrimonio. Ratio, quia maritus habet dotem titulo oneroso. Sic Bart. *l. si. §. si à socio. ff. qui in fraud. credit. & ibi Angel. Baldus Auth. ex complexu. C. de inestis. sup. Segura l. coheredi. §. cum filia. ff. de vulg. num. 1. 31. Camperius *tract. de dote. 1. part. 9. 4. 8.**

10 Secunda sententia sic distinguit, si maritus tempore contractus matrimonij ignorabat vxorem spuriam esse, non potest constante matrimonio exigere excessum ille: secus vero, si sciebat, tunc enim sibi debet imputare. Sic Ripa, Cumanus, Nicolaus de Vbaldis, quos refert, & sequitur Couar. *4. decret. 1. part. cap. 8. §. 6. num. 1. 2. Palacios Rubios cap. per vsustras. notab. 3. §. 2. 4. non. 3. Anton. Gomez l. 9. Taur. num. 44. Baëza de non melior. *filia. cap. 3. 2. non. 1. 1. Salzedo in addit. ad Bernard. Diaz, regula 21 5.**

11 Vltima sententia docet, in quouis casu etiam iure communi, & maxime iure regni Hispanie per *l. 2. 9. Taur.* posse exigere dotis excessum constante matrimonio. Quod probatur ex dictis quaestionibus præcedentibus, posita in hoc eodem dubio. Sic tenet Matienzo *lib. 5. ordinar. tit. 8. l. 8. gloss. 1. non. 3. 6.*

12 Sit quarta conclusio. Si vir sciebat esse vxorem spuriam, tunc in omni casu potest reuocari excessus dotis datæ spuriz constante etiam matrimonio, vt bene docuit secunda sententia sic limitans primam sententiam.

13 Quinta conclusio. Etiam si vir ignoret spuriam esse vxorem, potest exigere excessus ille dotis à viro, quando pater, qui dotauit, habet filios legitimos. Probatur, quia iuxta dictam *l. 2. 9. Taur.* dos inofficiosa, quæ tangit legitimam filiorum, potest reuocari etiam ante matrimonio: at in hoc casu dos tangit legitimam filiorum legitimorum; eorum enim legitima sunt omnia bona patris, dempto quinto, vt bene docet Matienzo *lib. 5. ordinar. tit. 6. l. 1. gloss. 1. num. 1. per illum legem, & sequentes, ergo.* Hanc conclusionem tenet Matienzo citatus pro vltima sententia, & videtur tenere Couar. *loca citato,* nam addit aduersus suam sententiam esse *l. 2. 9. Taur.* & videtur tenere Salzedo, &

Baëza *vbi supra,* dicunt enim primam sententiam Bart. agere de filia sacerdotis, qui non habet filios legitimos, & sic per talem dotem excedentem non damnificatur filij.

Vltima conclusio. Si tamen pater dotans spuriam non habeat filios legitimos, & vii ignorabat esse spuriam, non potest excessus dotis exigi constante matrimonio: vt bene docuit secunda sententia. Nec aduersatur *l. 2. 9. Taur.* quæ loquitur, quando pater habet filios legitimos. Et potest confirmari, quia multi dicunt recipientem bona fide dotem viuarij, non teneri restituere, constanter matrimonio, quia habet titulo oneroso.

DVBIVM XL.

An titulo oneroso, aut lucratiuo possit spurius aliquid à patre recipere.

Dplex est sententia.

Prima dicit ex nullo contractu, nec lucratiuo, vt donationis, nec oneroso, vt emptionis, & venditionis posse spurium aliquid à patre recipere, stando etiam in iure communi. Probatur ex *l. 1. C. de nativ. liber. ibi, quia quid à talibus liberis patribus donauerit; & ibi, vel emptione collatum; & l. si quis incesti, in principio. C. de incestu. sup. & l. 1. 1. 1. 3. part. 6.* Sic Bart. Bald. Gabr. Paleotus, Alexandr. Decius, & plures alij, quos referunt, & sequuntur Duëñas *regula 366. ampliat. 1. 1. Rojas epitome successum. cap. 20. non. 5. 9. Plaza de delictis. lib. 1. cap. 41. non. 1. 5.*

Secunda sententia dicit spurios secundum ius commune non posse aliquid recipere à patre, titulo lucratiuo, vt donationis, ac bene posse titulo oneroso, vt venditionis: & hoc cum vere pater pretium à filio recepit, sicut recipet ab extraneo. Probatur ex *l. qui testant. ff. de probat. vbi valere asserit Iuriconsulatus contractum mutui, vel alium onerosum inter patrem, & spurium, quoties vera pecunie nuntiatio interuenit.* Sic tenent Speculator, Guillelmus Benedictus, Ioannes Gualdenis, & plures alij, quos referunt, & sequuntur Matienzo *lib. 5. ordinar. tit. 8. l. 6. glossa 7. non. 2. 3. Anton. Gomez l. 9. Taur. num. 35. Perez lib. 5. ordinar. tit. 3. l. 2. §. non vendida. Et hæc sententia est probabilior, vt ex dicendis constabit in dubio sequenti.*

Hinc inferitur, quòd cum regni iure nil dispositum sit circa spurios secularium filios, quòd non possint aliquid recipere à patre titulo oneroso; lex enim regni, quæ hoc prohibet, loquitur de filiis Sacerdotum, & Religiosorum, vt dicam *subi sequenti*, poterunt spurij secularium titulo emptionis, modò vere pretium soluant, ac soluerent extranei, aliquid à patre recipere. Sic colligitur ex autoribus secunda sententia, & tenet Anton. Gomez *ibi num. 35. & 36.* Matienzo *vbi supra, num. 14.*

Et ad *l. 1. C. de nativ. liber.* respondent Matienzo, & Anton. Gomez, quòd ibi pater non emebat à filio, nec ipsi vendidit; sed nomine spurij ab alio emebat in apertam legis fraudem.

Sic explicant Ant. Gomez, & Matienzo *vbi supra num. 3.*

4. Synus super eadem *l. 1.*

DVBIVM

DVBIVM XLI.

An saltem spurij Clericorum, seu Religiosorum, vel monialium filij possint contractum oneroso, vt per emptionem, aliquid à patre recipere.

Dplex est sententia.

Prima docet hos nil posse recipere à patre, etiam ex contractu oneroso; quare si pater eis aliquid vendat, non valebit venditio. Probatur, quia ita expresse dispositum est *l. 6. rit. 8. lib. 5. no. ue recipiat.* Hanc sententiam præter auctores citatos *dubio præced.* qui id tenent de omnibus spuris, docent Anton. Gomez *l. 9. Taur. num. 35.* Perez *lib. 5. ordinar. tit. 3. l. 2. vers. non vendida. Segura l. 3. rit. ff. de liber. & post. num. 1. 4. 5.*

Secunda sententia docet legem regni intelligendam esse quando venditio fit ex prohibito affectu inter patrem, & filium, & non constat verè interuenisse pretium iustum: quod in dubio præsumendum est; quando verò fuit vera conditio, & verè interuenit iustum pretium, tenebit: nec in hoc casu loquitur lex Regni. Ratio, quia mens legis fuit, ne emolumentum aliquod sequeretur spuris ex hac venditione, & hac via pateret fraus legi prohibenti donari aliquid spuris, at in hoc casu nullum recipit emolumentum spuris, sed emit, ac si esset extraneus; ergo. Hanc docet Matienzo *lib. 5. ordinar. tit. 8. l. 6. glossa 7. num. 1. 4.* & eam dicit fore esse veram, Gregor. Lopez *l. 10. vers. cl. donacion, tit. 1. 3. part. 6.* & hæc sententia est probabilior.

DVBIVM XLII.

An Clericus, vel quicumque alius habens filiam spuriam possit maritum spuriam instituere, vel ei donare; & similitè si habeat filium spurium, possit vxorem spurij instituere, vel ei donare.

Dplex est sententia.

Prima dicit non posse. Ratio, quia inde emolumentum magnum lequitur spurio, vel spurie. Sic docent Host. Card. Ioan. Andr. *cap. 1. de testam. Rojas epitome success. cap. 20. non. 3. 8.*

Secunda sententia dicit posse patrem heredem instituere maritum spuriz, vel vxorem spurij, vel eis donare. Probatur primò, quia leges prohibentes institutionem spurij sunt pœnales, & sic non extendenda: sed tantum prohibent institutionem spurij; ergo non sunt extendenda: ad vxorem, vel vxorem, &c. Secundò probatur ex *l. finali. ff. de his, quibus, vt indignis, vbi sic dicitur, Si gener socerum heredem reliquerit, iacetis hęc commissa suspitionem sola ratio patris affectionis non admittit, ergo adtem erit in loco, cum relatiouum eadem sit disciplina.* Sic D. Sandoval *in suislectionibus,* quem refert, & sequitur Parlad. *lib. 1. de rebus quati. cap. 1. 6. n. 2. & 3. Matienzo lib. 5. ordinar. tit. 8. l. 6. glossa 8. num. 27. Duëñas reg. 366. fine, & Plaza epitome delictorum lib. 1. cap. 41. non. 21. Anton. Gomez l. 9. Taur. num. 17.* vbi refert etiam, quòd cum esset assessor iudicis cuiusdam recusati, & tractaretur matrimonium inter spurium filium Clerici, & quandam feminam, contentum fuit, vt pater Clericus certa bona expresse, & simpliciter donaret patri, vel matri vxoris spurij, iudicauit donationem esse vali-

dam. Eandem sententiam tenet Perez *lib. 1. ordinar. tit. 3. l. 2. 1. & lib. 5. rit. 2. l. 1.* & hæc sententia est probabilior.

DVBIVM XLIII.

Qualiter possint parentes succedere filiis illegitimis, siue naturalibus, siue spuris.

Ita conclusio. In eisdem casibus, & eodem modo, quo filij illegitimi succedunt, vel possunt succedere, vel non succedere, nec possunt succedere parentibus, dicendum est, parentes succedere, vel non posse succedere filiis. Pater ex *l. 8. rit. 3. part. 6. fine,* & docet ibi Gregor. Lopez *vers. manera. Syluel. verbo filij, quest. 3. fine. & quest. 4. dicto 1. & 3. Angel. ibi num. 2. Armil. num. 2. & non. 7. Rosel. num. 4. Tabien. non. 1. Bartol. l. si gener, ff. de his, quibus, vt indig. Panorm. cap. tanta, qui filij sunt legit. Baptista l. si qua illufris, C. ad S. C. Orphic. num. 56. Tello l. 6. Taur. num. 1. 9. Anton. Gomez l. 9. Taur. num. 45. Palacios Rubios l. 16. Taur. num. 12. Couar. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 5. num. 27. paulo ante §. adiciam tamen, & Plaza epitome delictorum lib. 1. cap. 41. non. 22. Perez lib. 1. ordinar. tit. 3. l. 2. 2. Castillo l. 9. Taur. §. si vero descendentes, Matienzo lib. 5. ordinar. tit. 8. l. 6. glossa 4. num. 11. & l. 8. glossa 1. num. 30.*

Hinc inferitur spuris non posse succedere parentes, nec ab eis posse aliquid via donationis recipere. Sic Matienzo, & Anton. Gomez, & colligitur ex reliquis citatis, quia ipsi spurij nequeunt parentibus succedere. Item si spurius aliquid fidei amici committit, vt det patri, dicendum est idem, quod dictum est de eo, quod pater fidei amici committit, vt det spurio. Anton. Gomez *ibi.* & ratio est, quia cum hæc prohibitio principaliter fiat ob parentum vitium, *l. finali. C. de nativ. liber. vers. filius enim;* si filius prohibetur capere, qui non deliquit, à fortiori censetur prohibitus pater, qui deliquit; quia omnis causa impediens fortiori est in impediendo peccatum, & immediatam personam, quam vteriotres, *l. videamus, ff. quod metus causi. Auth. multo magis. C. de sacros. Ecles.*

DVBIVM XLIV.

An spurij possint succedere consanguineis patris ex testamento, vel ab eis donationes recipere.

Ita prima conclusio: omnes spurij possunt ex testamento succedere, vel donationem recipere ex consanguineis patris: si filius spurios Clericorum, & Religiosorum, de quibus postea. Probatur, quia hi tantum prohibiti iure recipere à patre, vel ei succedere; cum ergo sit lex pœnalis, non extendenda est ad patris consanguineos. Sic Bart. & communis, *l. si is qui ex bonis, ff. de vulg. Matienzo lib. 5. ordinar. tit. 8. l. 6. glossa 9. Molina lib. 2. de primogen. cap. 1. 1. non. 33. glossa communiter approbata Auth. quibus mod. natur. eff. sui verbo, participium, collat. 7. Acofta cap. si pater, de testam. 2. p. §. bona omnia, num. 1. 3.*

Hinc inferitur deceptum fuisse Anton. Gomez *l. 9. Taur. num. 51. fine,* vbi dicit filios natos ex damnato concubitu non posse succedere ex testamento consanguineis patris: quod probat, quia id inuenitur

uenitur prohibitum in filiis Clerici. Sed merito eam reprobat Matienzo ubi supra, quia lex pœnalis loquens de filiis Clericorum, non est extendenda ad natos ex damnato concubitu.

3 Secunda conclusio. Spurius Clericorum filij nullo modo succedere possunt consanguineis ex parte patris, nec ab eis aliquid villo modo etiam via donationis recipere. Probatur, quia sic est expressè dispositum l. 6. tit. 8. lib. 5. noua recopilat. & docent omnes auctores.

4 De spurio vero natis ex Monachis, vel Monialibus videtur dubium; quia dist. l. 6. non loquitur de eis, sed solum de filiis Clericorum, & cum sit lex pœnalis, non est extendenda.

5 Tercia conclusio. Spurius nati ex Monachis, & Monialibus non possunt succedere consanguineis ex parte patris, nec ab eis aliquid recipere via testamenti, vel donationis, vel quavis alia; quia l. 9. Tauri, extendit l. de Soria, quae in noua recopilat. est l. 6. tit. 8. lib. 5. disponens, ne filij Clericorum possint aliquid à consanguineis patris recipere: extendit (inquam) ad filios Monachorum professorum, vel Monialium professorum, & iubet, vt dispositum in illa lege seruetur etiam, quo ad hos spurios. Sic Acolta ubi supra, & Palacios Rubios l. 10. Tauri. n. 26. dicit fortè hanc sententiam esse veram: & innuit expressè Anton. Gomez l. 9. Tauri. n. 15.

DVBIVM XLV.

An filij spurij possint heredes institui ab auro, vel ab eo donationem recipere.

1 Sit prima conclusio. Filij spurij Clericorum non possunt ab auro heredes institui, nec ab eo donationem recipere. Patet ex dictis dub. preced. vbi probatum est hos esse incapaces recipiendi aliquid à consanguineis patris.

2 Secunda conclusio. Licet pater non possit heredem instituire filium spurium, potest tamen heredem instituire nepotem ex filio spurio. Probatur ex l. fin. C. de natur. liber. & ex eius ratione; quia quod spurius non possit institui, non prouenit ex eius delicto, sed ex paterno, ad refrenandam scilicet patris incontinentiam, sed pater non deliquit quoad nepotem, sed tantum quoad filium; ergo non punitur quoad nepotem, potest ergo relinquere nepoti. Hanc docent Bart. l. Gallus, §. quid si is, ff. de liber. & postum. & ibi Dynus, Alexand. Iason num. 19. Paulus à Castro mun. 6. Plaza epitome delict. lib. 1. cap. 41. num. 20. Rojas epitome success. cap. 20. num. 30. Xuares l. 1. tit. 6. lib. 3. fori, num. 17. Boërius decis. 127. mon. 16. Callaicus, quem refert, & sequitur Matienzo lib. 5. ordinam. tit. 8. l. 6. glossa 8. n. 21. Pinellus C. de bonis mater. l. 3. num. 20. Greg. Lopez l. 10. vers. la manda, tit. 13. part. 6. Iulius Clarus lib. 3. exceptar. sentent. §. testam. q. 32. Molinæus, Decius, Corneus, Gualdensis, Bermondus, Panorm. Imanola, Aretinus, quos refert, & sequitur Duënas regula 366. limit. 2. Guillelmus cap. Raymusius, de testament. §. & uxorem nomine Adelastram, decis. 5. num. 131. Cifuentes l. 9. Tauri num. 7. Castillo l. 9. Tauri, §. ex testamento. Anton. Gomez l. 9. Tauri, num. 17. Parlad. lib. 1. de reb. quotid. cap. 16. num. 4. Couar. 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 5. num. 15. Pevez lib. 5. ordinam. tit. 2. l. 1. fol. 98. §. spurij adeo, Syluest. verbo filij, q. 4. Montalb. lib. 3. fori, tit. 5. l. 10. vers. en adulterio, Man-

tica de comest. ultim. volunt. lib. 8. tit. 5. num. 15.

Nota aliquos limitare hanc conclusionem, modò talis nepos sit filius legitimus spurij, quia dicta l. fin. C. de natur. liber. loquitur de nepote, qui est filius legitimus. Sed abique dubio dicendum est conclusionem tenere verum, est nepos sit etiam filius spurius; quia ratio dicta l. fin. aequè procedit in nepote, qui est filius spurius, ac si esset legitimus; solam enim pater prohibitus est relinquere filio suo spurio. Sic Paulus à Castro ibidem, Pinellus mun. 22. Matienzo num. 21.

Secundò nota aliquos limitare hanc conclusionem, modò talis nepos non sit in potestate patris spurij, si enim nepos esset legitimus, & in potestate patris spurij constitutus, non possit heres institui ab auro. Ratio, quia iam aliquid acquireretur filio spurio, scilicet usufructus. Sic Speculator tit. de success. ab intestato, §. 1. n. 25.

Sed dicendum est hanc limitationem non esse veram, & ideo conclusionem esse veram, licet nepos sit sub potestate patris spurij. Ratio, quia tunc non acquiritur patri usufructus, cum enim patri acquiri non possit, acquiratur ei, cui potest, scilicet filio: & hæc censetur esse intentio disponentis, vt actus valeat. Sic Matienzo num. 25. Rojas mun. 29. Anton. Gomez mun. 17. Pinellus mun. 22. Xuares n. 17. Iason mun. 26. Bart. Aretinus ubi supra. Salicetus, Angel. relati per Matienzodem Castro d. n. 6.

Tertiò nota alios limitare hanc conclusionem, nisi nepos sit natus ex filio Clerici: talis enim nepos natus ex filio Clerici non potest ab auro institui, quia est natus ex filio incestuoso.

Sed quidquid sit de nato ex filio incestuoso non possit institui ab auro, de qua re dubio sequenti à natus ex filio Clerici abique dubio potest institui heres ab auro; quia filius Clerici non est verè, & proprie incestuosus, incestus enim verus solium est copula cum consanguineis, vel affinis. Item quia solus filius Clerici prohibetur succedere consanguineis patris, vt dixi dub. preced. at hic nepos non est filius Clerici. Sic Panorm. Petrus, Cynus, Dynus, Saliz, quos refert, & sequitur Duënas ubi supra, Parlador. Perez, Plaza, Cifuentes, ubi supra, Matienzo n. 24. Rojas n. 35. Couart. n. 14. Bald. l. si quis incesti. C. de incestis nupt.

Quartò nota limitandam esse conclusionem, nisi auius habeat sobolem legitimam; tunc enim licet nepos sit filius legitimus filij spurij, vel naturalis, non potest heres institui ab auro. Sic habetur expressè l. fin. C. de natur. liber. & docent Bartol. Paulus à Castro, Gregor. Lopez ubi supra, Alexand. Iason, Bertrandus, quos refert, & sequitur Iulius Clarus ubi supra, Couar. n. 13. Matienzo n. 22. Pinellus n. 20. Duënas ubi supra. Quare tenent tantum in hoc regno Hispania potest auius relinquere nepoti quintum, vt bene notat Gregor. Lopez ibidem.

Quintò nota limitandam esse similiter conclusionem, nisi habeat auius filios legitimatos respectò Principis, Couar. & Matienzo & Alexand. loco proximè citato.

Sextò nota, quòd si nepos ex filio spurio caret patre, absque dubio potest institui ab auro; quia iam non instituitur patris contemplatione. Sic Antonius Gomez, & Paulus à Castro ubi supra. Si verò adhuc viuat pater, distinguendum est si sit instituitur contemplatione patris, nihil valet institui

institutio; quia qui per se est incapax, est etiam incapax mediante alterius persona, l. 1. C. de natur. liber. si verò non contemplatione patris, valet institutio: in dubio autem præsumitur non contemplatione patris institutus; quia in dubio non præsumitur delictum. Sic Paulus à Castro, Bart. Castilho, Montalbus, Xuares, Anton. Gomez, Couar. Perez ubi supra. Matienzo num. 21. 22.

1 Aduerte hic, quòd non dicitur auius relinquere nepoti contemplatione sui filij, qui est pater nepotis, eo quòd diligit propter nepotem, sed quando relinquit nepoti, vt acquiratur aliquid filio. Sic colligitur ex omnibus auctoribus præcedenti notabili citatis, qui explicant contemplatione patris, id est, ita vt patri acquiratur, & docent expressè Bart. Paulus à Castro, Castilho.

2 Ex his inferitur optimam esse cautelam ad relinquendam aliquid spurio, dare ei ad alimenta, vel spuria ad dotem non iure proprietatis, sed usufructus, fundum, cuius redditus non excedant valorem quinti, hæc lege, vt post spurij mortem ad eius liberos pertineant quoad usufructum, & proprietatem: at si spurius sine liberis decesserit, reuertetur usufructus cum proprietate ad patrem: & licet fundus excedat valorem quinti, potest hoc pater facere, modò careat filij legitimis; quia non legat spurio plus, quàm quintum, nepotibus autem bene potest legare. Sic Bart. l. fin. ff. de her. iur. quib. et indig. Parlad. ubi supra, num. 4. Xuares ubi supra, num. 22.

3 Vltimò nota, quòd inter coniunctos mediante coniunctione spuria non datur ius succedendi, l. si spurus, ff. unde cognati. Comar. 2. var. cap. 8. §. 6. num. 13. & 19. Menoch. consil. 345. num. 18. vers. non enim spurus, volum. 4. Riminal. consil. 442. num. 5. volum. 4. Rojas epitome success. cap. 20. num. 40. 47. 85. & 135. Duënas reg. 366. num. 1. 7. 8. & 10. Anton. Gomez l. 9. Tauri num. 50. Plaza de delictis cap. 4. l. 1. num. 22. Menoch. consil. 60. num. 31. volum. 1. Peregrinus de iure fisci, lib. 3. tit. 1. §. 8. num. 26. & 29.

DVBIVM XLVI.

An nepos ex filio incestuoso, id est, habito ex consanguinea, vel affini, possit institui ab auro.

1 Duplex est sententia. Prima dicit posse. Probatur, quia ratio l. fin. C. de natur. liber. scilicet, quòd incapax est ob patris delictum quòd non est erga nepotem, procedit etiam in hoc casu. Hanc tenent Anton. Gomez l. 9. Tauri. num. 17. Castilho l. Gallus, §. quid si quis, num. 6. ff. de liber. & postum. & Iason ubi num. 25. Castilho l. 9. Tauri §. ex testamento.

2 Secunda sententia dicit non posse. Probatur ex l. si quis incesti, C. de incestis nupt. vbi expressè statuitur, vt committens incestus nuptias non testetur, nisi inter certas personas, de quibus ibi fit mentio; sed inter has non comprehenditur hic nepos; ergo. Hanc tenent Bald. dist. l. si quis incesti, & cap. in presenti, de probat. num. 35. Gregor. Lopez l. 1. 9. vers. heredar. ad finem, tit. 5. part. 6. Corfetus, Alex. Salic. Vermondus, Guillelm. Benedict. quos refert, & sequitur Duënas reg. 366. limit. 2. Cifuentes l. 9. Tauri. num. 7. Couar. 4. decret. 2. part. cap. 8. §. 5. n. 13. Plaza de delictis, lib. 1. cap. 41. num. 2. Laudenfis, Hippolytus, Barbat. Platea, quos refert, & sequitur Th. Sanchez Consil. moral. Tom. 1. l.

tur Rojas epitome success. cap. 20. num. 31. 33. Rodericus Xuares l. 1. tit. 6. lib. 3. fori, num. 18. 19. Matienzo lib. 5. ordin. tit. 8. l. 6. gloss. 8. num. 23. & est communis.

Sit conclusio. Hæc vltima sententia est probabilior. Patet ex dictis.

Nota primò hanc sententiam habere verum, quando pater nepotis esset natus ex matrimonio incestuoso, non autem, quando ex alio concubitu incestuoso, quia de solis nuptiis incestuosus loquitur dist. l. si quis incesti. Sic Gregor. Lopez ubi supra; vbi addit idem esse dicendum, quando natus esset ex matrimonio alia ratione verito: & idem glossa d. l. si quis incesti. Sed contrarium est verius, quia est poena, & sic est restringenda: & in quantum dicit dist. l. si quis incesti, veriusque matrimonij, intelligit, id est, vetui propter incestum, vt explicat ibi glossa vers. vetui, & Rojas ubi supra. Hanc tenent Rojas num. 34. Boërius, Salic. Decius, & communis, vt refert, & sequitur Iulius Clarus prætic. crim. lib. 5. incestus.

Secundò nota, quòd hæc non habent locum, vbi in ipsis contrahentibus esset ignorantia iuris prohibentis matrimonium, vel facti, scilicet consanguinitatis. Sic Bartolus, quem refert, & sequitur Iulius Clarus ubi supra. Couar. plures referens, 4. decret. 2. part. cap. 6. §. 8. n. 21. Sylu. donatio, l. 1. q. 1. vers. 8. Tabien. donatio 1. vers. decimus, & vers. fundemus, Angel. donatio 1. mon. 1. 4. 1. 5. Imò Iulius Clarus, & Couar. plures referentes dicunt id esse verum, licet ignorantia proueniat ex culpa lata. Item locum non habent, si ab initio bona fide contractis nuptiis, postea detecto impedimento, in eodem matrimonio contrahentes perleuerant. Sic plures, quos refert, & sequuntur Couar. & Iulius Clarus ibidem.

Tandem nota, quòd cum ratio, ob quam contrahentes incestus nuptias non possunt testari, nec donare, sit, quia eorum bona pertinent ad silem, & hoc exigat sententiam iudicis declaratoriam, si ante talem sententiam donent, tenebit factum, nec donatarius tenetur restituere ante iudicis sententiam. Sic Syluest. Ang. Tabien. ubi. Quare si aliquid relinquunt nepoti, tenebit factum.

DVBIVM XLVII.

An spurius possit prescribere relicta, vel donata à patre.

1 Sit prima conclusio. Spurius licet putet se esse legitimum, nequit prescribere prescriptione decem, vel viginti annorum. Ratio, quia non habet titulum, nisi lege probatum. Sic glossa Bald. Salic. Corneus, Balbus, Alex. Vermondus, quos refert, & sequitur Plaza lib. 1. de delictis, cap. 41. n. 16. Matienzo lib. 5. ordin. tit. 8. l. 6. glossa 3. num. 4. Rojas epitome success. cap. 20. n. 123. Montalbus l. 10. tit. 5. lib. 3. fori, Duënas reg. 366. ampliat. 5. Cifuentes l. 9. Tauri. num. 16. Perez lib. 8. ordin. tit. 15. l. 2. fol. 304. pag. 1.

2 Secunda conclusio. Bene tamen potest prescribere, si habeat bonam fidem tempore triginta, vel quadraginta annorum. Sic Cifuentes, Bald. Perez plures referens.

LIBER QUINTVS

Opusculorum moralium, seu Consiliorum, circa ieiunium, & obseruationem Festorum.

CAPVT I.

Circa ieiunium.

SVMMARIVM.

- DVB.1. An ieiunium sit in precepto.
- 2. Quos obliget preceptum ieiunij, scilicet an pueros.
- 3. An consuetudo laicorum, vel populi obliget Clericos, & Religiosos circa abstinentias, & ieiunia.
- 4. An senectus excuset à precepto ieiunij.
- 5. An dispensatio excuset à ieiunio, & cuius debet esse dispensatio, & an necessario requiratur causa, vt talis dispensatio excuset.
- 6. Quae sint causae sufficientes ad dispensandum in ieiunio, & est carnis, & lacticiorum.
- 7. An labor corporalis excuset à ieiunio.
- 8. An nolentes conducere operarios in die ieiunij, nisi cum pacto quod non ieiunent, peccent.
- 9. An peccent patresfamilias compellendo famulos in die ieiunij ad laborem incompatibilem cum ieiunio, quando commode potest differri in alium diem.
- 10. An imbecillitas excusetur à ieiunio.
- 11. An peregrinatio causa deuitationis facta. Item an sentire fortiores carnis tentationes, & se ad luxuriam procliuiorem, excuset à ieiunio.
- 12. An sumentes disciplinam publicam in die Iouis sancti, si videant quod ex tali labore non poterunt ieiunare, excusetur à peccato.
- 13. An propter maius bonum excusetur quis à ieiunio, vt quando quis incumbit sanctioribus operibus, vt predicationi, auditioni confessionum, lectioni publicae, quibus non potest incumbere simul ieiunando.
- 14. An infirmitas excuset à ieiunio.
- 15. An paupertas excuset à ieiunio.
- 16. An carnes, & venditas cibaria in die ieiunij, quos sicut solutores ieiunium peccent. Item an imitantes alios ad comedendum in die ieiunij peccent.
- 17. An peccent patresfamilias ministrantes canam famulis, & filiis suis nolentibus sine causa ieiunare.
- 18. Qui dies sint ieiunij.
- 19. An iure interdicitur in tota Quadragesima etiam in Dominicis eius, edere oua, & lacticia.
- 20. An in religio ieiunij extra Quadragesimam iure interdicitur est lacticiorum.

DVBIVM I.

An ieiunium sit in precepto.

NOTA duplex esse ieiunium aliud Ecclesie, quod consistit in certo modo abstinentiae ab Ecclesia statuto; aliud verb ieiunium morale, seu virtutis, quod in praesenti materia vocatur à Doctoribus, & à D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 3. ieiunium naturae, quod non habet determinatum diem, vel modum, vel horam comedendi, vel cibi qualitatem, sed sumitur, secundum quod vnicuique necessarium est ad carnem domandam, deletionem, & cohibitionem culpae, & ad elevationem mentis in spiritualia.

2. Sit prima conclusio. Potest quis etiam postquam ab Ecclesia statutum est ieiunandi preceptum, esse obligatus ad ieiunium naturae, quando non tenetur ad ieiunium Ecclesiae; & hoc ex iure naturali, & diuino, scilicet quando tale ieiunium esset alicui necessarium ad sedandam carnis contumaciam, nec alio adhibito medio posset tentationi alicui resistere: non tamen tenetur tunc ieiunare secundum formam ieiunij Ecclesiastici, sed tenetur parcius edere, & bibere secundum quod est necessarium ad talem finem, arbitrio prudentis. Sic D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 3. Palacios 4. disp. 15. q. 8. & nonnulli docti iuniores. Quando verb fit talis necessitas, & tempus huius obligationis arbitrio prudentis iudicandum est. Ita praedicti iuniores.

3. Hinc inferitur, quod si quis ex eo quod non abstineret à tali cibo, vel potu, expertus esset pati tentationem ipsam superantem non ieiunando ieiunio naturae. Ratio, quia obligat tunc preceptum naturae, & materia est grauis. Sic tamen licet non infurgere tentationem, à est certus, & moraliter securus se illa non vinci, non peccat mortaliter. Sic praefati iuniores.

4. At verb de ieiunio Ecclesiastico licet conueniat inter Catholicos esse obligationem in Ecclesia ad ieiunium sub peccato mortaliter: non conuenit inter eos, vnde ortum habeat haec obligatio. Nam Caiet. in summa, verbo ieiunium, cap. 4. §. 2. 2. q. 147. art. 3. in fine, non esse de hoc preceptum Ecclesiasticum obligans ad mortale, affirmat: sed hanc obligationem haberi ex consuetudine. Ratio, quia non reperitur textus per verba praecipitua hoc iubens.

5. Secunda tamen conclusio fit de ieiunio Ecclesiae est preceptum Ecclesiasticum obligans ad mortale, & non habetur hoc preceptum ex sola consuetudine. Probatur, quia dicitur in praesenti precepti, cap. non liceat, & cap. non oportet, & cap. placuit, de consecrat. dist. 3. & cap. Quadragesima, de consecr. dist. 5. licet enim non videantur omnino verba praecipitua, at vsus totius populi Christiani explicuit esse praecipitua: & Clement. exiui, de verb. signifi. Clemens Papa loquens de iis, qui sub peccato mortali obligant, dicit Fratres Minores non deobligati propter ieiunia regulae à ieiuniis Ecclesiasticis, quae ceteri fideles seruare tenentur. Item, quia (vt bene ait Caietan. ubi infra) multi falluntur putantes omnes leges Ecclesiae à iuris volumine petendas esse; quia multae sunt,

quas vsus inferuit. Adde quod vulgaria iuris volumina non complectuntur omnia Conciliorum scripta, & Pontificum. Item quidam valde doctus recentior Magister dicit quod hoc preceptum est viua voce prolatum à temporibus Apostolorum, & forsitan scriptum, licet non deuenit ad nos. Hanc tenent D. Thom. dicto art. 3. corpore, & ad 2. §. 3. Durandus 4. dist. 15. q. 9. Syluest. verbo, ieiunium, q. 1. Angles floribus, 1. p. mat. de ieiunio, fol. 385. Armil. verbo, ieiunium, num. 7. Ledelm. 2. 4. q. 17. art. 2. Medina C. de ieiunio, q. de necessitate seruandij ieiunia. Nauarr. summa cap. 21. Hisp. nom. 13. Lat. num. 11. Conarr. lib. 4. var. cap. 20. num. 10. Sotus lib. 1. de iust. q. 6. art. 4. Palacios ubi supra. Medina 1. 2. q. 88. art. 1. sine. Cano lib. 2. de locis theolog. cap. 9. ad 2. Toletus in summa, Victoria, & docti iuniores.

Nota tamen sententiam Caietani non esse erroneam, nec temerariam, licet sit falsa; quia ipse concedit esse preceptum obligans ad mortale ieiunandi, saltem ex consuetudine. Sic nonnulli docti recentiores.

DVBIVM II.

Quos obliget preceptum ieiunij, scilicet an pueros.

HAc in re plures censent ante 21. annum pueros ad ieiunandum obligati; & varios annos designant huius obligationis. Sic plures, quorum placita refert Alensis 4. p. 1. o. 2. membro 2. art. 3. & ipse censet decimo octauo aetatis anno obligari ad ieiunij preceptum.

Alij verb censent pueros, cum primum sunt docti capaces, & possunt peccare mortaliter, teneri ad ieiunia Ecclesiae; sicut tenentur agere penitentiam pro peccatis. Haec opinio tribuitur à Caietano ubi infra Innocentio rubr. de obseruat. ieiun. Supplemento, & Martino; & tandem tenet Angel. verb. ieiunium, num. 13. & aliqui (vt refert Medina ubi infra) eum Corduba summa casuum, q. 60. tenent pueros ante 21. annum teneri ieiunare aliquos Quadragesimae dies, & vigilias. Idem Manuel 1. tomo summa cap. 23. num. 4.

Alij dicunt communiter non teneri ieiunare ante 21. annum completum; qui ante eam aetatem robusti sunt, teneri. Sic Durandus 4. dist. 15. q. 10. num. 4.

Sic tamen conclusio. Nullus quantumvis robustus, & fortis sit, tenetur ex precepto Ecclesiae ieiunare ante vigesimum primum annum completum. Probatur, quia licet hoc non habeatur ex iure, habetur tamen ex generali Ecclesiae consuetudine sic communiter recepta, & intellecta secundum communem Doctorum sententiam; & huius ratio est, quia regulariter, & in plurimum pueri ante vigesimum primum annum habent naturam debilem, & indigent frequenti cibo non solum, sed pluribus vicibus sumpto, & indigent multo nutrimento propter augmenti necessitates, quod fit de alimentis residuo; & status augmenti communiter est vique ad illam aetatem, & iuxta sententiam peritorum Philosophorum, & Medicorum, & ideo Ecclesia noluit pueros ante vigesimum primum annum obligare ad ieiunium. Sic D. Thom. 2. 2. q. 147. art. 4. ad 2. & Caiet. ibi, & in summa, verbo ieiunium, & D. Thom. 4. dist. 15. q. 7. 2.